

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 28 januari 1929 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diaries, vilka år 1928 förts i nämnda expedition och under militieombudsmannens inspektionsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Militieombudsmannen meddelar i ämbetsberättelsen till en början, att han under tiden från och med den 2 juli till och med den 15 augusti begagnat sig av den honom enligt 23 § i instruktionen för militieombudsmannen tillkommande rätt till semester, samt att ämbetet under denna tid jämlikt bestämmelser i nämnda paragraf uppehållits av hovrättsrådet Erik Holger Elliot, vilken blivit utsedd att efterträda militieombudsmannen i händelse av hans avgång från ämbetet.

Enligt vad i berättelsen härefter omförmäles har militieombudsmannen under året företagit inspektionsresor till Uppsala, Kristianstads, Malmöhus, Älvsborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Västernorrlands och Jämtlands län. Härjämte har tjänstförrättande militieombudsmannen företagit inspektionsresor till Stockholms län.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen biträts av byråchefen vid militieombudsmansexpeditionen samt i vissa fall därjämte av en byggnadskunnig officer. Vid inspektionen av truppförband hava särskilt krigsrättsprotokollen, krigsdomarens diaries, protokollen angående disciplinära bestraffningar, anteckningsböckerna över meddelade tillrättavisningar, kassaförvaltningens räkenskapshandlingar samt handlingar rö-

rande upphandling och redovisning av materiel av olika slag ävensom marketenterirörelsen granskats. Tillika har uppmärksamhet ägnats åt vården av kaserner och materiel samt åt hygieniska förhållanden. I samband med inspektionerna av truppförband hava även arrestlokalerna besökts.

Över de under året handlagda ärendena meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1928 års lagtima riksdag utvisar kvarstodo vid början av år 1928 från år 1927 balanserade ärenden till ett antal av

20	
Under år 1928 tillkommo ärenden till följande antal:	
enligt allmänna diariet	187
enligt diariet över hemliga ärenden	1
Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1928, utgör alltså	208

De 188 ärenden, som inkommit under år 1928, utgöras av:	
ärenden, inkomna från myndighet	6
klagomål eller framställningar från enskilda	83
ärenden, uppkomna under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning	85
militieombudsmannens organisations- och förvaltningsärenden m. m. ...	14

Summa 188

Av de från föregående år balanserade ärenden hava 5 utgjorts av enskilda klagomål och 15 av ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning.

Till behandling under år 1928 hava alltså förelegat 88 enskilda klagomål och 100 ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning.

Av dessa klagomål och inspektionsanmärkingar m. m. hava	Enskilda klagomål	Inspektionsanmärkingar m. m.
under året avgjorts	72	80
vid årets slut varit vilande i avbidan på yttrande eller påminnelser	9	10
vid årets slut varit på domstols eller annan myndighets prövning beroende	4	10
vid årets slut varit på militieombudsmannens prövning beroende	3	—
Summa	88	100

Av ovannämnda under året avgjorda enskilda klagomål och inspektionsanmärkingar m. m. hava

på grund av återkallelse avskrivits	3	—
till annan myndighet hänvisats	2	6
utan åtgärd avskrivits	20	1
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits	44	53

på grund av stadgandet i 5 § i instruktionen för militieombudsmannen fått bero	—	4
på grund därav att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	2	14
efter av domstol eller annan myndighet på militieombudsmannens föranstaltande meddelat beslut avslutats	1	2
Summa	72	80

Av de efter militieombudsmannens uppdrag anhängiggjorda åtal voro vid 1928 års början ännu icke slutligt prövade	2
anhängiggjordes under år 1928	7
Summa	9

Av dessa åtal hava under året slutligen avgjorts	3
äro vid årets slut på prövning beroende	6
Summa	9

Av de under året anhängiggjorda åtal hava anställts på grund av förd klagan	3
på grund av anmärkning vid inspektion	4
Summa	7

Av hela antalet (208) ärenden äro under året slutbehandlade	172
i avvaktan på myndighets beslut eller infordrad utredning vilande	33
på militieombudsmannens prövning beroende	3
Summa 208.»	

Ämbetsberättelsen upptager vidare såsom bilagor redogörelser dels för anhängiggjorda åtal och därmed jämförliga åtgärder, dels för vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd, dels ock för framställningar till Konungen m. m.

Beträffande åtalen har liksom i föregående ämbetsberättelser redogörelse ansetts böra meddelas endast för sådana, som under året prövats av första domstol, varemot annat åtal i allmänhet allenast i korthet omnämmts.

I avdelningen »vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd», hava huvudsakligen medtagits sådana ärenden, vilka på grund av det spörsmål, som förelegat, kunna hava intresse utöver det enskilda fallet.

Under rubriken »Framställningar till Konungen m. m.» är intagen en den 9 maj 1928 av militieombudsmannen till Konungen avlåten framställning angående förlägningslokalen för det vid garnisonssjukhuset i Stockholm tjänstgörande handräcknings- och sjukvårdsmanskapet. Därjämte lämnas under samma rubrik redogörelse för en den 14 december 1928 av militieombudsmannen till statsrådet och chefen för försvarsdepartementet avlåten

skrivelse angående förfarandet med värnpliktiga, som efter inskrivningen med avseende å kroppsbeskaffenheten befinnas vara »icke vapenföra».

Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 28 januari 1929.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, greve *Spens*, *Klejbeck*, *Schlyter*, *Fehr*, *Jonsson* i *Lycksele*, *Testrup* och *Julin*, *Fredrik*;

från andra kammaren: herrar *Björkman*, *Nilsson* i *Antnäs*, *Lindqvist* i *Halmstad*, *Lindley*, *Olsson* i *Ramsta*, *Hedlund* i *Östersund*, *Christenson* och *Jonsson* i *Risinge*.
